

TẠP CHÍ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

Số 9

Tháng 10/2016

KẾT QUẢ BƯỚC ĐẦU VỀ KHẢ NĂNG TÁI SINH CÂY TỪ CALLUS LÚA (*ORYZA SATIVA* L.) TRONG ĐIỀU KIỆN STRESS NƯỚC

Lê Thị Thính

TÓM TẮT

Hạn hán là một trong những tác nhân ảnh hưởng rất lớn đến năng suất cây trồng nói chung và cây lúa nói riêng. Nghiên cứu khả năng tái sinh cây trong điều kiện stress nước làm cơ sở để chọn dòng chịu hạn là hết sức cần thiết. Trong bài báo này, chúng tôi khảo sát khả năng tái sinh cây từ callus của 3 giống lúa 271, 212 và 13/2 trong điều kiện stress nước bằng mannitol. Kết quả cho thấy, callus lúa được xử lý bằng mannitol nồng độ 3% trong 7 và 14 ngày có khả năng tái sinh cây cao hơn so với đối chứng. Callus giống 13/2 được xử lý mannitol nồng độ 3% trong 28 ngày vẫn có khả năng tái sinh và tỷ lệ phần trăm mô xuất hiện chồi, số chồi/mô cũng cao hơn so với đối chứng, tương ứng là 6,25% và 2,55%, 7,15 chồi/mô và 4 chồi/mô. Mannitol ở các nồng độ 6%, 9% và 12% đã ức chế hoàn toàn khả năng tái sinh cây từ callus của cả ba giống lúa.

Từ khóa: *Tái sinh cây, callus lúa, stress nước*

**ẢNH HƯỞNG CỦA CHẾ PHẨM EM (EFFECTIVE MICROORGANISMS)
ĐẾN MỘT SỐ CHỈ TIÊU SINH LÝ, HÓA SINH, NĂNG SUẤT
VÀ PHẨM CHẤT CỦA CÂY SẴN (GIỐNG SẴN KM94)
TRỒNG TẠI HUYỆN PHÙ CÁT, TỈNH BÌNH ĐỊNH**

Nguyễn Văn Lâm

TÓM TẮT

Nội dung nghiên cứu này được tiến hành thực nghiệm tại Huyện Phù Cát, Tỉnh Bình Định. Mục đích là nghiên cứu ảnh hưởng của chế phẩm EM đến một số chỉ tiêu sinh lý, sinh hóa, năng suất và phẩm chất của cây sắn (giống sắn KM94). Kết quả nghiên cứu cho thấy chế phẩm EM đã có ảnh hưởng làm tăng một số chỉ tiêu sinh lý, sinh hóa của cây sắn như hàm lượng nước tổng số, nước tự do và nước liên kết trong lá cây sắn; tăng hàm lượng diệp lục a, b và diệp lục a+b; tăng hàm lượng nitơ tổng số và protein thô trong lá của cây sắn. Bên cạnh đó, chế phẩm EM có ảnh hưởng làm tăng yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của cây sắn; tăng hàm lượng đường khử, hàm lượng nước tổng số trong củ và làm giảm hàm lượng Axit Cyanhydric (HCN) trong củ rất lớn.

Từ khóa: *Ảnh hưởng của EM đến cây sắn, Tỉnh Bình Định*

**XÁC ĐỊNH ĐỒNG THỜI HỆ SỐ TRUYỀN NHIỆT VÀ NHIỆT DUNG RIÊNG
TRÊN CÁNH TẢN NHIỆT HÌNH TRỤ**

Nguyễn Quận

TÓM TẮT

Phương pháp Modified Newton Raphson được trình bày trong bài báo này được dùng để thiết lập đồng thời hệ số truyền nhiệt và nhiệt dung riêng trên cánh tản nhiệt hình trụ. Những đặc tính này được biểu diễn ở dạng đa thức với các thông số đa thức chưa xác định. Những thông số đa thức sẽ được xác định từ nhiệt độ tính toán và đo lường trong miền của cánh tản nhiệt. Hai ví dụ được đưa ra để chứng minh phương pháp đề xuất. Kết quả đạt được cho thấy rằng phương pháp đề xuất là một phương pháp chính xác và hiệu quả trong việc xác định ngược hệ số truyền nhiệt và nhiệt dung riêng trên cánh tản nhiệt hình trụ.

Từ khóa: *Tính toán ngược, thiết lập thông số, cánh tản nhiệt, Modified Newton Raphson*

ÁP DỤNG KỸ THUẬT ĐIỀU KHIỂN TƯƠNG TRANH CHO BÀI TOÁN MÔ PHỎNG NHIỀU GIAO DỊCH ĐỒNG THỜI TRÊN HỆ THỐNG ATM ĐA NGÂN HÀNG

Trần Lê Ngọc

TÓM TẮT

Nghiên cứu các kỹ thuật điều khiển tương tranh trong việc quản lý các giao dịch trong các hệ cơ sở dữ liệu phân tán hiện nay là đề tài đang được quan tâm nhiều nhằm giải quyết các yêu cầu ngày càng cao trong xu thế chung của việc lưu trữ và sử dụng cơ sở dữ liệu phân tán. Trong bài báo này, chúng tôi trình bày các kỹ thuật điều khiển tương tranh dựa trên kỹ thuật đồng bộ hóa trên khóa hai pha và kỹ thuật gán nhãn thời gian, áp dụng cho bài toán mô phỏng nhiều giao dịch đồng thời trên hệ thống ATM đa ngân hàng.

Từ khóa: *Hệ quản trị cơ sở dữ liệu phân tán, điều khiển tương tranh, phân mảnh, giao dịch, lập lịch, nhãn thời gian*

BA MƯƠI BỐN CÁCH DỰNG HÌNH PHỤ CHO MỘT BÀI TOÁN

Trần Đức Thịnh

TÓM TẮT

Việc giải bài toán bằng cách dựng thêm hình phụ đã tạo được rất nhiều cách giải hay, đồng thời rèn luyện tính linh hoạt, tính mềm dẻo và tính độc đáo của tư duy sáng tạo. Với mục đích tiếp cận quá trình đổi mới phương pháp dạy học môn Toán ở trường phổ thông, nhằm hình thành và phát triển năng lực sáng tạo cho học sinh, thông qua giảng dạy các bài toán có nhiều cách giải, tác giả trình bày 34 cách giải bằng phương pháp dựng hình phụ cho một bài toán và từ 34 cách giải này có thể được nghiên cứu để vận dụng vào các bài toán khác.

Từ khóa: *Cách dựng, hình phụ, tư duy sáng tạo*

LẬP CHƯƠNG TRÌNH BẰNG NGÔN NGỮ PASCAL TÌM NGHIỆM GẦN ĐÚNG CỦA MỘT SỐ PHƯƠNG TRÌNH BẰNG PHƯƠNG PHÁP CHIA ĐÔI

Đoàn Vĩnh Ngọc, Hoàng Hiến, Trương Quốc Huân

TÓM TẮT

Phần lớn các phương trình một ẩn đều khó có thể tìm được nghiệm đúng. Thay bằng việc tìm nghiệm đúng của một phương trình, thì tin học có thể giúp ta tìm được gần đúng nghiệm với một sai số ε (đủ nhỏ) nào đó. “Lập chương trình bằng ngôn ngữ Pascal tìm nghiệm gần đúng của một số phương trình bằng phương pháp chia đôi” là một hướng dùng máy tính và ngôn ngữ lập trình để thay con người giải quyết bài toán về phương trình một cách hữu hiệu nhất.

Từ khóa: Phương trình, nghiệm, Pascal

ỨNG DỤNG ĐỊNH LÝ CAYLEY - HAMILTON VÀO VIỆC TÌM MA TRẬN NGHỊCH ĐẢO VÀ TÌM LŨY THỪA CỦA MA TRẬN

Bùi Thị Hoàng Phương

TÓM TẮT

Định lý Cayley - Hamilton là định lý cơ bản của Đại số tuyến tính. Bài viết này xem xét ứng dụng của nó vào việc tìm ma trận nghịch đảo của ma trận khả nghịch và tìm lũy thừa của ma trận vuông.

Từ khóa: Định lý Cayley - Hamilton, ma trận nghịch đảo, lũy thừa ma trận vuông

TÍNH LỊCH SỰ CỦA TÌNH THÁI TỪ ĐỐI VỚI HÀNH ĐỘNG CẦU KHIẾN VÀ NGHI VẤN TRONG TIỂU THUYẾT “ĐÀN BÀ XẤU THÌ KHÔNG CÓ QUÀ” CỦA Y BAN

Phạm Thị Quyên

TÓM TẮT

Bài viết tập trung nghiên cứu về tình thái từ đối với việc thể hiện tính lịch sự trong các tư liệu chứa hành động ngữ vi cầu khiến và nghi vấn trong tiểu thuyết “Đàn bà xấu thì không có quà” (Y Ban). Qua đó, có thể kết luận tình thái từ làm cho các phát ngôn chứa hành động ngôn ngữ trung mềm mỏng, đảm bảo tính lịch sự và dễ dàng đạt được mục đích giao tiếp mà người nói mong muốn.

Từ khóa: Tính lịch sự, tình thái từ, hành động cầu khiến, hành động nghi vấn

**TỰ XÁC TÍN HỆ QUY CHUẨN CỦA NỮ GIỚI –
BIỂU HIỆN Ý THỨC NỮ QUYỀN TRONG SÁNG TÁC CỦA VÕ THỊ HẢO**

Trần Thị Thúy Vy

TÓM TẮT

Võ Thị Hảo sáng tác không nhiều nhưng để lại dấu ấn không nhỏ trong nền văn học đương đại Việt Nam. Xuất hiện trong hệ thống tác phẩm của chị phần lớn là những nhân vật nữ với nhiều hoàn cảnh khác nhau nhưng cùng chung nỗi đau, sự bất hạnh. Và nữ quyền - ý thức về hạnh phúc, về vị thế của mình cũng được thể hiện qua hàng loạt tác phẩm, trong đó tự xác tín hệ quy chuẩn nữ giới là một trong những đặc điểm nổi trội.

Từ khóa: *Nữ giới, nữ quyền, ý thức nữ quyền, Võ Thị Hảo*

**KHÔNG GIAN ĐẶC TRƯNG TRONG TÁC PHẨM JACK LONDON
NHÌN TỪ LÝ THUYẾT PHÊ BÌNH SINH THÁI**

Bùi Văn Thanh

TÓM TẮT

Phê bình sinh thái là khuynh hướng nghiên cứu, phê bình văn học mới ra đời từ cuối thế kỉ XX nhưng đã có bước phát triển vượt bậc và ngày càng lan rộng trên phạm vi toàn thế giới. Vận dụng lý thuyết phê bình sinh thái, bài viết soi chiếu không gian nghệ thuật đặc trưng trong một số tác phẩm của Jack London, từ đó khám phá ra ý nghĩa sinh thái tiềm ẩn và cũng như nêu lên những thông điệp mà tác giả muốn gửi gắm đến người đọc về những vấn đề bức thiết của xã hội Mỹ đương thời.

Từ khóa: *Phê bình sinh thái, ý nghĩa sinh thái, không gian sinh thái, tự nhiên, thế giới văn minh*

**DẤU ẤN VĂN HỌC PHƯƠNG TÂY HIỆN ĐẠI
TRONG NGHỆ THUẬT XÂY DỰNG NHÂN VẬT CỦA PHẠM THỊ HOÀI**

Trần Thị Thu

TÓM TẮT

Phạm Thị Hoài là cây bút trẻ của văn học Việt Nam đương đại, chị được đánh giá cao qua tác phẩm đầu tay “Thiên sứ”, tác phẩm là minh chứng cho quá trình tiếp thu có sáng tạo những ảnh hưởng của nền văn học phương Tây hiện đại. Văn của Phạm Thị Hoài mới ở nội dung và lạ cả hình thức. Tác giả đã vận dụng khéo léo nghệ thuật lạ hóa tên nhân vật và đồ vật hóa, lối bạch hóa nhân vật để vẽ nên một thế giới người vô danh đang hiện tồn trong xã hội Việt Nam thời giao lưu và hội nhập.

Từ khóa: *Phạm Thị Hoài, nhân vật văn học, lạ hóa, đồ vật hóa, lối bạch hóa*

PHƯƠNG THỨC ĐỊNH DANH TRONG ĐỊA DANH LÀNG XÃ QUẢNG NGÃI

Nguyễn Thị Hồng Huệ

TÓM TẮT

Từ lâu nay, địa danh và địa danh làng xã đã trở thành đối tượng nghiên cứu của nhiều nhà ngôn ngữ học trong nước cũng như thế giới. Để làm cơ sở cho việc xác định các phương thức định danh trong địa danh làng xã Quảng Ngãi, trước hết chúng tôi xác lập khái niệm, chức năng của địa danh, nêu một số phương thức định danh, từ đó chỉ ra sự thống nhất trong đa dạng giữa địa danh làng xã Quảng Ngãi với địa danh cả nước.

Từ khóa: *Địa danh, địa danh làng xã, phương thức định danh*

NGHIÊN CỨU GIAO VĂN HÓA ANH-VIỆT VỀ CÁCH THỨC CHÚC MỪNG

Võ Thị Kim Hoàng

TÓM TẮT

Kiến thức về văn hóa là nền tảng để giao tiếp thành công. Với quan điểm này, tác giả đã hoàn thành nội dung nghiên cứu giao văn hóa về cách thức chúc mừng. Nội dung nghiên cứu không chỉ thành công về mức độ ủng hộ cách thức chúc mừng trong những tình huống đã cho, mà còn chỉ ra mức độ sử dụng các chiến lược chúc mừng nhìn từ bình diện phạm trù trực tiếp - gián tiếp, lịch sự dương tính - lịch sự âm tính dưới ảnh hưởng của các yếu tố xã hội như: khoảng cách xã hội, quyền lực quan hệ và quan hệ huyết thống - phi huyết thống. Từ đó, tác giả đã khám phá ra những điểm tương đồng và dị biệt giao văn hóa Anh - Việt trong quá trình hiện thực hóa hành động chúc mừng, đồng thời cũng khẳng định được tính hiệu lực của các giả thuyết về cách thức chúc mừng ở hai nền văn hóa khác nhau.

Từ khóa: *Cách thức chúc mừng*

**VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC THEO DỰ ÁN
VÀO TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG KHÁM PHÁ KHOA HỌC
VỀ MÔI TRƯỜNG XUNG QUANH CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 - 6 TUỔI
NHẪM NÂNG CAO MỨC ĐỘ THAM GIA CỦA TRẺ**

Nguyễn Thị Thiện

TÓM TẮT

Bài báo đề cập đến thực trạng tổ chức hoạt động khám phá khoa học về môi trường xung quanh cho trẻ mẫu giáo, việc vận dụng phương pháp dạy học theo dự án vào tổ chức hoạt động khám phá khoa học về môi trường xung quanh nhằm nâng cao mức độ tham gia cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi tại Trường Mầm non Hoa Hồng – Thành phố Quảng Ngãi và khẳng định tính hiệu quả của việc vận dụng phương pháp dạy học này.

Từ khóa: *Dạy học theo dự án, khám phá khoa học, môi trường xung quanh*

**TỔ CHỨC CHO SINH VIÊN CAO ĐẲNG SƯ PHẠM
NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC LÀM VIỆC VỚI TÀI LIỆU HỌC TẬP
TRONG QUÁ TRÌNH TỰ HỌC HỌC PHẦN TIẾNG VIỆT**

Nguyễn Tú Anh

TÓM TẮT

Tự học là một phần không thể thiếu đối với sinh viên theo học học chế tín chỉ. Trong quá trình tự học môn Tiếng Việt, sinh viên cao đẳng ngành Giáo dục Tiểu học gặp không ít khó khăn, nhất là khi xử lý tài liệu học tập. Để hoạt động tự học bộ môn này thật sự mang lại hiệu quả, bài viết đề xuất một số biện pháp tổ chức cho sinh viên làm việc với tài liệu học tập, góp phần nâng cao chất lượng dạy học bộ môn này ở trường sư phạm.

Từ khóa: *Tài liệu học tập, tổ chức, tự học, biện pháp*

**TỔ CHỨC DẠY HỌC NỘI DUNG PHƯƠNG PHÁP BÀN TAY NẶN BỘT
TRONG HỌC PHẦN RÈN LUYỆN NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM SINH HỌC
BẬC CAO ĐẲNG SƯ PHẠM**

Trương Thị Thảo

TÓM TẮT

Phương pháp bàn tay nặn bột (BTNB) khuyến khích học sinh ham muốn tìm tòi, khám phá và say mê khoa học. Vì vậy việc hướng dẫn cho sinh viên cao đẳng sư phạm sử dụng phương pháp này là điều cần thiết đối với công việc dạy học môn sinh học sau này. Sau một thời gian nghiên cứu chúng tôi đã thiết kế được một quy trình gồm 8 hoạt động cụ thể để tổ chức dạy học nội dung phương pháp này cho sinh viên.

Từ khóa: Bàn tay nặn bột

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC XÓA ĐÓI GIẢM NGHÈO
CHO ĐỒNG BÀO DÂN TỘC MÔNG
TẠI XÃ CÚC ĐƯỜNG, HUYỆN VÕ NHAI, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Trần Thị Hồng, Nguyễn Thị Linh, Nguyễn Thị Diệp

TÓM TẮT

Bài viết tập trung làm rõ thực trạng nghèo đói và việc thực hiện các chính sách xóa đói giảm nghèo cho đồng bào dân tộc Mông tại xã Cúc Đường, huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên chưa hiệu quả. Từ đó, đề xuất một số giải pháp và khuyến nghị góp phần nâng cao hiệu quả xóa đói giảm nghèo cho nhóm dân tộc này trên địa bàn xã trong thời gian tới.

Từ khóa: Nghèo đói, xóa đói, giảm nghèo, công tác xóa đói, chính sách xóa đói giảm nghèo